

NBK-001-001286

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2017

Sanskrit : Paper-IV

(Gadhya Kavya) (Elective-I)

(दण्डीरचित – दशकुमारचरितम् – उच्छवास-६)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001286

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनामांथी ओईपश भे गद्यभंडोनुं भाषांतर करो : ८
- 1 (a) Translate any two paragraph of following : 8
- (१) अस्मिन्नेव च क्षणे किमपि नूपुरक्वणितमुपातिष्ठत् । आगता च काचिदङ्गना । दृष्टवैव स एनामुत्कुल्लदृष्टिरुत्थायोपमूह्योपगूठकण्ठश्च तथा तत्रैवोपाविशत् । अशंसश्चसैषा मे प्राणसमा, यद्विरहो दहन इव दहति माम् । इदं च म जीवितमपहरता राजपुत्रेण मृत्युनेव निरुष्मतांनीतः । न च शक्यामि राजसूनुरित्यमिन्यापमारितुम् । अतोऽनयात्मानं सुदृष्टं कारयित्वा त्यक्ष्यामि निष्प्रतिक्रियान्प्राणन् इति ।
- (२) कोऽसि, कुतस्त्योऽसि ? इति निर्भर्त्स्याभ्यधीये निर्भयेन च मया सोऽभ्यधीयत – सोभ्य ! सोऽहमस्मि द्विजन्मा शत्रुहस्तादर्णवम्, अर्णवाद्यवननावम्, यवननावाश्चित्रावाणमेन पर्वत प्रवरं गतः यदृच्छ्यास्मिन्सरसि विश्रान्तः । भदं तव इति । सोऽब्रूत – ‘न चेदब्रीषि प्रश्नानश्नामि त्वाम्’ इति । मयोक्तं – ‘पृच्छा तावद् भवतु’ इति अथावयोरेकथाऽऽर्ययासीत्संलापः –
- किं क्रूर स्त्रीहृदयं, किं गृहिणः प्रियहिताय दारगुणाः ।
कः कामः संकल्पः, किं दुष्करसाधनं प्रज्ञा ॥
- (३) अस्ति सौराष्ट्रेषु वलभी नाम नगरी । तस्यां गृहगुप्त नाम्नो गुह्यकेन्द्रतुल्य विभवस्य नाविकपतेर्दुहिता रत्नवती नाम । तां किल मधुमत्याः समुपागम्य बलभद्रो नाम सार्थवाहपुत्रः पर्यगैषीत् । तथापि नववध्या रहसि रभसविध्नितसुरतसुखो झटिति द्वेषमल्पेतरं बबन्ध । न तां पुनर्द्रष्टुमिष्टवान् । तद्गृहागमनमपि सुहृद्वाक्यशतातिवर्ती लज्जया परिजहार ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો :	૬
(b) Explain with reference to the context : (any two)	6
(૧) भूयासमेव यावदायुरायताक्षि ! त्वत्प्रसादस्य पात्रम् इति ।	
(૨) अवसरेषु पुष्कलः पुरुषकारः ।	
(૩) दौर्भाग्य नाम जीवन्मरणमेवाङ्गनाम् ।	
(૪) किं दुष्कर साधनम् ? प्रज्ञा ।	
૨ સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્યમાં દંડીના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
2 Evaluate the contribution of दण्डी to Sanskrit prose.	14
अथवा/OR	
૨ સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્યની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ વર્ણવો.	૧૪
2 Describe the origin and development of Sanskrit prose.	14
૩ 'દશકુમારચરિતમ્' ને આધારે દંડીની ગદ્યશૈલીનું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
3 According to 'दशकुमारचरितम्' evaluate the prose style of 'दण्डी'.	14
अथवा/OR	
૩ કથા અને આખ્યાયિકાના લક્ષણો આપી 'દશકુમારચરિતમ્'ના સાહિત્ય પ્રકાર વિશે ચર્ચા કરો.	૧૪
3 Give definition of कथा and आख्यायिका and discuss the literary form of 'दशकुमारचरितम्'.	14
૪ દંડીના જીવન અને સમય વિશે સવિસ્તૃત માહિતી આપો.	૧૪
4 Give information in detail line life and time of दण्डी.	14
अथवा/OR	
૪ દશકુમારચરિતમ્ના છટ્ટા ઉચ્છવાસનું રસદર્શન કરો.	૧૪
4 Appreciate the षष्ठ उच्छ्वास of 'दशकुमारचरितम्'.	14
૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
5 Write short notes on any two of the following :	14
(૧) धूमिनीनुं पात्र.	
(1) Character of धूमिनी.	
(૨) गोमिनी वृत्तांत ।	
(૩) दण्डीनः विद्वता ।	
(૪) दशकुमारचरितम् शीर्षक ।	